

Verwonder je over sfeervol Meerssen!

BELEIDSNOTA TOERISME
GEMEENTE MEERSSEN 2025 – 2028
16 DECEMBER 2024

DECEMBER 2024

Over

Voor u ligt de Beleidsnotitie Toerisme Gemeente Meerssen 2025-2028. Niet de eerste nota over dit thema. De basis voor deze notitie is de nota Toerisme Gemeente Meerssen 2016-2019. Zoals uit een tweetal themabijeenkomsten voor de Raad op 19 oktober 2022 en 21 juni 2023, onder leiding van Anya Niewierra (directeur Visit Zuid-Limburg) bleek, is toerisme een sector in beweging.

Een sector waar voor zowel de toerist, de bewoners, de ondernemers als de gemeente Meerssen zelf, kansen liggen. Deze beleidsnota borduurt voort op eerdere beleidsnotities en kan gezien worden als een update en aanvulling op bestaand beleid.

*Verwonder je over
sfeervol Meerssen!*

TRENDS

Om in te spelen op kansen voor toerisme in Meerssen kijken we allereerst naar de dominante trends:

- **Duurzaam toerisme:** duurzaam en verantwoord toerisme (volgens het concept Green Destinations van de Global Sustainable Tourism Council) is een belangrijke trend. Reizigers zijn steeds bewuster van de impact van hun reizen op het milieu en de lokale gemeenschappen. Er is meer vraag naar eco-vriendelijke accommodaties, duurzaam transport en ervaringen die de lokale cultuur en natuur respecteren.
- **Authentieke ervaringen:** reizigers zoeken naar authentieke en lokale ervaringen. Ze willen dieper in de cultuur duiken, lokale gerechten proeven en in contact komen met de lokale bevolking. Kleinschalige accommodaties en activiteiten gebaseerd op lokale gebruiken en gewoonten (authenticiteit van de locatie) zijn in trek.
- **Natuur en recreatie:** mooie landschappen en infrastructuur die fiets- en wandeltoerisme mogelijk maken trekken zowel binnenlandse als buitenlandse bezoekers aan.
- **Cultuur en erfgoed:** culturele bezienswaardigheden, musea, historische plaatsen en evenementen zijn belangrijke redenen voor reizigers om Nederland te bezoeken. Interesse in kunst, geschiedenis en erfgoed speelt een grote rol.
- **Digitale innovatie:** technologische ontwikkelingen spelen een grote rol in de toerismesector. Online platforms, mobiele apps en sociale media werden gebruikt om reizen te plannen, boeken en delen. Toegevoegde realiteit (virtual reality en augmented reality) worden ook ingezet om reizigers voorafgaand aan hun reis te inspireren.
- **Wellness en gezondheidstoerisme:** wellness- en gezondheidstoerisme hebben meer aandacht gekregen, vooral na de wereldwijde pandemie.
- **Stedentrips en korte vakanties:** korte vakanties en stedentrips blijven populair.
- **Een zappende samenleving:** mensen worden constant geconfronteerd met nieuwe impulsen via sociale media en de reclames die je rechtstreeks op je mobiele telefoon toegezonden krijgt. Hierdoor is er een groei in het aantal geestesziektes zichtbaar. De zoektocht naar rust en stilte en ook 'digital detoxing' wordt daardoor populairder. De gemeente kan hier op inspelen door zich te profileren als oord van rust (bijv. wandelen (religieuze/spirituele) bezinning).

CIJFERS

Om al deze trends voor de gemeente Meerssen goed op hun waarde te kunnen schatten, is het van groot belang over data (lokaal en regionaal) te beschikken, zodat beslissingen zo objectief mogelijk kunnen worden gemaakt. Cijfers en kengetallen over de toeristische sector in Meerssen zijn minimaal voorhanden. Landelijk onderzoek (augustus 2023) gaf aan dat de toeristische sector weer flink aan het opklimmen is na het dal tijdens corona.

Vóór corona droeg de toeristische sector 4,4% bij aan het Bruto Nationaal Product. Voor Zuid-Limburg was dit 7,8%. Op basis van de gegevens toeristenbelasting bedraagt het aantal overnachtingen in 2023 ongeveer 6,3 miljoen (campings, hotels, B&B's). Dit is een groei van 92% ten opzichte van 2019. Dit kengetal kan mogelijk een vertekend beeld zijn, als gevolg van het beter controleren van de locaties

Als men daarbij de gemiddelde besteding per toerist van 278 euro neemt, dan is de toeristische sector voor Zuid-Limburg, maar ook voor Meerssen, een factor waar rekening mee gehouden dient te worden. Een sector die kansen voor extra inkomsten en extra werkgelegenheid biedt.

Wij nemen deel aan het regionaal vastgestelde project Datahub om een goed overzicht te krijgen in de cijfers. Dit in het verlengde van het vastgestelde kader van de uitwerking van de visie Bestemming Zuid-Limburg 2030.

St. Martinuskerk Geulle

SWOT-ANALYSE

In een SWOT-analyse worden de sterke (strengths) en zwakke punten (weaknesses), alsook de kansen (opportunities) en bedreigingen (threats) in kaart gebracht. Ten aanzien van toeristische ontwikkeling in de gemeente Meerssen ziet de SWOT-analyse er als volgt uit:

STERK

- Rijke historie met Romeins verleden, religieus erfgoed (inclusief twee wonderen)*
- Veel kunst en kunstenaars*
- Gunstige locatie (als grenslocatie aan internationaal kruispunt van (vaar) wegen met veel traffic = top bereikbaar en communicatiemogelijkheid)
- Centraal in Zuid-Limburg (als scharniergemeente tussen noord-oost-west en zuid*) en als uitvalsbasis (voor bezoeken in de regio Aken-Luik-Hasselt)
- Goed alternatief voor drukke toeristische plaatsen als Valkenburg en Maastricht
- Een sfeervol plein in Meerssen: terrassen met de basiliek als achtergrond
- Onderdeel van het toeristisch succesvolle Zuid-Limburg
- Geen massatoerisme
- Weidse uitzichten
- Brede en grote evenementenagenda
- Twee treinstations (Bunde en Meerssen)
- 'GREEN' destination: authentiek, respectvol en toekomstbestendig.
- Betrokken inwoners met hoog organiserend vermogen, waardoor toeristische initiatieven makkelijk van de grond kunnen komen
- Natuur en cultuur – infrastructuur voor fietsers en wandelaars
- Actief verenigingsleven dat graag een steentje bijdraagt aan evenementen
- Bij de bestaande campings wordt al ingezet op kwaliteit

ZWAK

- Woongemeente = weinig inkomsten uit toerisme
- Geen eenduidig welkom bij binnenkomst wegen (snelweg) of bij vliegveld
- Geen toeristische werkgroep
- Negatieve publiciteit i.v.m. klachten MAA straalt af op Meerssen
- Bescheiden accommodatie aanbod
- Geen locatie waar het verhaal van de historie verteld wordt
- Krimpgemeente waardoor er organisatiekracht verloren kan gaan**
- Geen hotel(ketens) die op eigen kracht toeristen aantrekken

* *Unieke eigenschappen waardoor Meerssen onderscheidend en niet kopieerbaar is ten opzichte van andere steden/dorpen.*

** *Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/groei-en-krimp>*

SWOT-ANALYSE

KANS

- Nog ongebruikte pareltjes die het veelzijdige profiel van Meerssen kunnen versterken
- Bedevaartsoord door bloed- en brandwonder. Hierdoor kan het woord 'verwonderen' toegevoegd worden aan de communicatie rondom #sfeervolMeerssen
- Onthaasten en bezinning worden een steeds grotere trend. Dit kan gekoppeld worden aan het religieuze erfgoed en de natuur
- Station Meerssen: dit biedt potentie om als 'overstappunt' te functioneren voor bezoekers die komen met de trein of de auto en vervolgens overstappen op de (elektrische) fiets om het gebied te verkennen.
- Wijngoederen in de gemeente in combinatie met andere lokale producten.
- Er komen veel toeristen naar Maastricht-Heuvelland.

BEDREIGING

- Verschraling en verrommeling landschap
- Uitsluiting op regionale schaal bij onvoldoende scharnieren binnen middenpositie
- Uitwerking op Meerssen van groeiend en geografisch uitdijend verzet tegen MAA vanwege overlast door geluid en fijnstof. Meerssen riskeert een profiel als 'lawaaierige en ongezonde gemeente'.
- Veel toeristische competitie met Valkenburg en Maastricht als buurgemeenten
- Beperkt budget en weinig uren beschikbaar om initiatieven te ondersteunen.

Bij de uitbouw van toerisme in Meerssen is het van belang de eigenheid van de gemeente (en haar kernen) te benadrukken. Op basis van de voorgaande analyse zou dit richting kunnen geven voor Meerssen.

Als we kijken naar de gemeenten/gebieden in de omgeving dan valt op dat Meerssen als enige gemeente in Zuid-Limburg op meerdere (positionerings)assen ligt.

Meerssen ligt:

- 'aan' Maastricht (oude historische maar drukke stad met grootschalige evenementen)
- 'naast' Valkenburg (toeristische magneet, mergel en wielersstadje, soms te druk)
- 'in' de Grensmaasvallei (natuurvallei met dorpen en Sittard/Geleen met evenementen als de St. Joepmarkt, Oktoberfest en het straattheater).
- 'in' het Heuvelland (krijtland maar in sommige gebieden te druk met fietsers en wandelaars)
- 'in de buurt van' Parkstad (booming en upcoming hippe voormalige mijnstad die haar 2000 jarige geschiedenis in de etalage zet)
- 'aan de overkant' van Belgisch Limburg.

VISIE

De gemeente Meerssen heeft een interessant recreatief en toeristisch potentieel, variërend van natuur, kunst, cultuur, erfgoed en historie tot een kleinschalig, maar exclusief, winkelaanbod.

Zowel in de Toekomstvisie Gemeente Meerssen 2020 als het Bestuursakkoord 2022-2026 wordt het stimuleren van toerisme gezien als een belangrijk speerpunt binnen het economisch beleid. Het uitbreiden en versterken van de toeristische activiteiten kan een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van het woon- en werkklimaat van de gemeente Meerssen. Toerisme is een bron van werkgelegenheid en inkomsten, waardoor de belastingen voor de inwoners lager kunnen blijven en het voorzieningenniveau en de leefbaarheid op een hoog peil kunnen zijn. Het buitengebied en de cultuurhistorische rijkdom worden nadrukkelijker ingezet om het toerisme te bevorderen.

Om de druk op het landschap en de gemeenschap hanteerbaar te houden, dient de komende jaren te worden ingezet op het ontwikkelen van extensief toerisme. Daarbij zijn de volgende kernwaarden richtinggevend:

- kleinschalig
- kwaliteitsvol
- onderscheidend
- duurzaam
- authentiek

Deze kernwaarden worden verder in deze beleidsnota nader uitgewerkt.

Als doelgroep voor het toerisme in de gemeente Meerssen wordt ingezet op de high-end cultuurtoerist die de massa wil mijden. Wandelaars en fietsers die genieten van de natuur, monumenten, kunst en bijvoorbeeld even stoppen voor een streekgebonden hapje en lokaal geproduceerd glaasje wijn op een terras, met bijvoorbeeld de Basiliek van Meerssen op de achtergrond.

Het ontwikkelen van toeristische activiteiten voor Meerssen is zinvol, omdat de regio Zuid-Limburg behoort tot één van de populairste vakantiebestemmingen, waardoor toerisme een sector van formaat is, die bovendien volop groeipotentie heeft. Door de ligging en de goede bereikbaarheid van Meerssen is het bovendien de springplank naar de Euregio.

KERNWAARDEN

De hiervoor vermelde kernwaarden dienen richting te geven aan de ontwikkeling van het toerisme in Meerssen. Wat wordt er met deze kernwaarden bedoeld?

Kleinschalig

Geen massatoerisme, dus geen grootschalige attractieparken en geen veelheid aan activiteiten waarbij Meerssen 'onder de voet gelopen wordt'. Het is van belang het landelijke karakter en de sfeer van rust die Meerssen uitstraalt te blijven behouden en zelfs te versterken. Dat betekent echter niet dat er geen drukbezochte activiteiten kunnen worden georganiseerd. Bij voorkeur sluiten evenementen aan bij de thema's kunst, lokaal cultureel erfgoed, lokale producten en monumenten/historie.

Kwaliteitsvol

Geen goedkoop ogende voorzieningen of vermaak, maar inzetten op kwaliteit, die ook duidelijk zichtbaar is. Voorzieningen en activiteiten dienen kwaliteit en een zeker niveau uit te stralen. De voorkeur gaat uit naar duurzame, regionale producten en producenten.

Onderscheidend

Over de aantallen toeristische bezoekers aan Meerssen zijn geen recente cijfers. Meerssen ligt tussen twee grote aanbieders van toeristisch aanbod: Maastricht en Valkenburg. Gezien het aanbod van activiteiten en de toeristische infrastructuur van deze hoofdtrekkers van Zuid-Limburg is het niet zinvol rechtsreeks te concurreren met deze gemeenten, maar juist te zoeken naar aanvullend en tevens onderscheidend aanbod: Meerssen profileren als een gemeente waar men terecht kan voor rust, natuur, bezinning en onthaasten met Maastricht en Valkenburg "binnen handbereik".

Duurzaam

Investerings in het kader van toerisme dienen voor de lange termijn te zijn, maar ook zo energiezuinig als mogelijk. Daarnaast dienen nieuwe initiatieven rekening te houden met de bestaande flora en fauna met oog voor het behoud van kwetsbare gebieden. Bij nieuwe ondernemingen gaat de voorkeur naar verblijfsrecreatie, ten opzichte van dagjesmensen.

Authentiek

Zoals eerder aangegeven zijn reizigers steeds meer op zoek naar authentieke en lokale ervaringen. De gemeente Meerssen is een rustige, groene locatie met een groot religieus/cultureel erfgoed. Elke kern heeft een eigen karakter. Bij het inzetten op toerisme dient rekening gehouden te worden met deze onderwerpen en zou ingezet kunnen worden op de diversiteit aan identiteiten om nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Ook zou de gemeente deze kwaliteiten kunnen promoten in de rest van Zuid-Limburg. Een voorbeeld is het Octaaf van het Heilig Sacrament wat als bijzondere religieuze gebeurtenis uniek is voor Meerssen.

DOELEN & BEOOGDE RESULTATEN

De invulling van toeristisch beleid zal zich richten op een aantal doelstellingen, genoemd in de strategische beleidsdocumenten *Toekomstvisie Gemeente Meerssen 2020* en *het Bestuursakkoord 2022-2026* van de gemeente Meerssen.

De hoofddoelen van het toeristisch beleid zijn:

1. Stimuleren van de economie en daarmee het voorzieningenniveau, de leefbaarheid en de levendigheid binnen de kernen.
2. Creëren en uitbreiden van werkgelegenheid binnen de toeristische sector.
3. Vergroten positief imago Meerssen.
4. Vergroten bekendheid van Meerssen.

Binnen het eerste hoofddoel zijn de volgende subdoelen te onderscheiden:

- vergroten van de toeristische bestedingen, inclusief het aantal toeristische overnachtingen.
- creëren, c.q. verbeteren van hoogwaardige toeristische voorzieningen en verblijfsmogelijkheden.

Met het realiseren van toeristische doelen wordt ook een voordeel voor de inwoners van de diverse kernen binnen de gemeente Meerssen beoogd. Hierbij valt te denken aan een beter voorzieningenniveau als gevolg van het stimuleren van de economie. Daarnaast zijn voorzieningen voor toeristen, bijvoorbeeld wandel- en fietspaden, niet alleen bedoeld voor de bezoekers van Meerssen. Bewoners kunnen daar uiteraard ook gebruik van maken. Ditzelfde geldt voor alle voorzieningen en evenementen.

STRATEGIE

VERBINDEN ZOWEL FYSIEK ALS THEMATISCH

Meerssen is een 'scharniergegemeente' tussen oost en west en noord en zuid en heeft dus een centrale ligging in Zuid-Limburg. Deze ligging biedt toeristische kansen. De treinstations van Meerssen en Bunde kunnen vanuit dit perspectief prominentere rollen vervullen als toegangspoorten (en verbinders) naar het Heuvelland en het Rivierpark Maasvallei.

VERFRAAIEN

Uit de analyse komt naar voren dat Meerssen interessante toeristische en culturele parels heeft, maar dat sommigen niet (goed) ontsloten zijn en daarmee ook niet bekend zijn. Het is daarom belangrijk samen te werken met 'de eigenaren' aan een programma dat ertoe moet leiden dat gasten en inwoners deze schatten kunnen bezoeken. Denk daarbij ook aan bijvoorbeeld de wijngaarden die Meerssen rijk is.

VERWONDEREN OVER ERFGOED EN KUNST

Meerssen heeft een zeer interessante historie met o.a. de wonderen van de basiliek, Romeins en Middeleeuws Verleden, het Verdrag van Meerssen (Europa), de Meerssense school en andere kunststromingen én haar bijzondere religieus verleden. Hier ligt een bijzondere kans voor profilering. Maak van 'verwonderen' het nieuwe centrale thema van 'Meerssen' en ontwikkel nieuwe producten, die dit wonderthema versterken, artistiek en aan kunst en tradities gerelateerd.

DNA THEMA'S

Voor Zuid-Limburg zijn in de visie Bestemming Zuid-Limburg 2030 een aantal DNA thema's bepaald binnen het centrale thema 'Zuid-Limburg, in de bron van Europa'. Voor Meerssen zijn vooral de volgende thema's van belang:

DNA THEMA'S

Bezin in Zuid-Limburg: cultuur(geschiedenis) en religie als basis

De Amerikaanse trendwatcher Faith Popcorn benoemt zeventien culturele en sociale onderstromen die de toekomst van de Westerse mens gaan bepalen. Eén van die trends is onze groeiende zoektocht naar 'spirituele ankers'. In Zuid-Limburg is dit vertaald naar de campagne Bezin in Zuid-Limburg. Religieus erfgoed, onze prachtige natuur en onze katholieke tradities maken Zuid-Limburg geschikt om het bezinningstoerisme te promoten. Meerssen heeft met haar historische verbondenheid met het protestantisme en jodendom een uniek erfgoed.

Limburgse Maasroute: de Maas als fietsrivier

In 2019 is de nationale en internationale Maasfietsroute officieel geopend. Hiermee werd de Maas als fietsrivier definitief in de spotlight geplaatst. Op initiatief van Routebureau Noord- en Midden-Limburg en het Routepunt Visit Zuid-Limburg wordt het Limburgse Maas-traject onder de aandacht van de recreatieve fietser gebracht.

Wijnregio Zuid-Limburg, een uniek DNA

Steeds meer wijngaarden die uit de grond 'schieten', wijnboeren die internationaal prijswinnende wijnen leveren én een Beschermde Oorsprong Benaming: Zuid-Limburg boekt steeds meer succes als wijnregio. Maar liefst 32% van de totale Nederlandse wijndruiven wordt op deze rijke mergelbodem geteeld. Dit - samen met de vele hellingen én het ambacht van de wijnbouwer - proef je terug in onze wijnen. Momenteel telt Zuid-Limburg rond de 20 professionele wijngaarden met ongeveer 90 hectaren beplant. In Meerssen zijn drie professionele wijngaarden. Tevens maken wij deel uit van het grensoverschrijdende Europese project "De Wijnstraat", waarbij in Meerssen een van de drie Limburgse wijnhubs wordt gerealiseerd. De wijnhub heeft tot doel om op erfgoed en historisch vlak het wijnverhaal en de regio met elkaar te verbinden. Vanuit de wijnhubs worden bezoekers aangemoedigd om te voet en/of per fiets de (wijn)regio te verkennen.

Geulle aan de Maas

DOELGROEPEN & BEREIKBAARHEID

Voor Meerssen zijn vooral de volgende doelgroepen van belang (Leefstijlvinder.nl):

Inzichtzoekers 'Kunst, cultuur en wandelingen houden je fit!'

Inspirerende en rustige activiteiten zijn het domein van deze groep. De, over het algemeen iets oudere, Inspiratiezoeker heeft weer tijd voor zijn interesses én: wil blijven meedoen in de wereld. Dingen leren en ervaren willen ze, in de natuur en met culturele activiteiten. Het liefst alleen, of in klein gezelschap.

Vrije tijd is tijd die je bewust moet besteden. Museumbezoek en bezienswaardige gebouwen; daar liggen de interesses. Actief de natuur in kan ook: het liefst wandelend of fietsend.

Overnachten doen ze graag op een plek waar de praktische voorzieningen goed zijn geregeld. Zoals in een bekende hotelketen, in een bed & breakfast met goede recensies. Ze zijn dan ook best bereid iets meer te betalen. Ze lezen opvallend vaak de krant (NRC, Trouw, Volkskrant) en gebruiken op het gebied van social media vooral LinkedIn.

Rustzoekers 'Dichtbij huis is genoeg moois te zien'

Deze doelgroep houdt recreatie letterlijk en figuurlijk graag dichtbij huis. Lekker in Nederland blijven ze, het hoeft allemaal niet zo gek voor de Rustzoekers.

'De wereld verandert wel erg hard' is een gedeelde opvatting. Net als 'Waarom zou je ver reizen, dichtbij huis is genoeg moois te zien'. Eigenlijk vinden ze het leven 't prettigst als ze lekker rondom huis hun eigen gang kunnen gaan, beetje tuinieren, wellicht een rondje fietsen of wandelen.

Maar natuurlijk gaan ze er ook wel eens op uit. En dan vinden ze het fijn om van tevoren zoveel mogelijk te regelen. Geen verrassingen, geen drukte. Privacy en rust zijn belangrijk voor rustzoekers.

De doelgroepen kunnen informatie verkrijgen via Visit Zuid-Limburg en de in 2023 vernieuwde meertalige website www.toerismemeerssen.nl.

Bereikbaarheid doelgroep

Als we kijken naar interessante geografische markten waar de doelgroep van Meerssen zich bevindt, dan moeten we denken aan Nederland(voornamelijk Randstad), Duitsland (NRWF), België (Vlaanderen en Wallonië). Voor deze laatste doelgroep is het belangrijk een samenwerking met Luik op te zetten. Het gaat er vooral om gasten die al in Zuid-Limburg verblijven naar Meerssen te trekken voor cultuur, tot rust komen en culinair genieten.

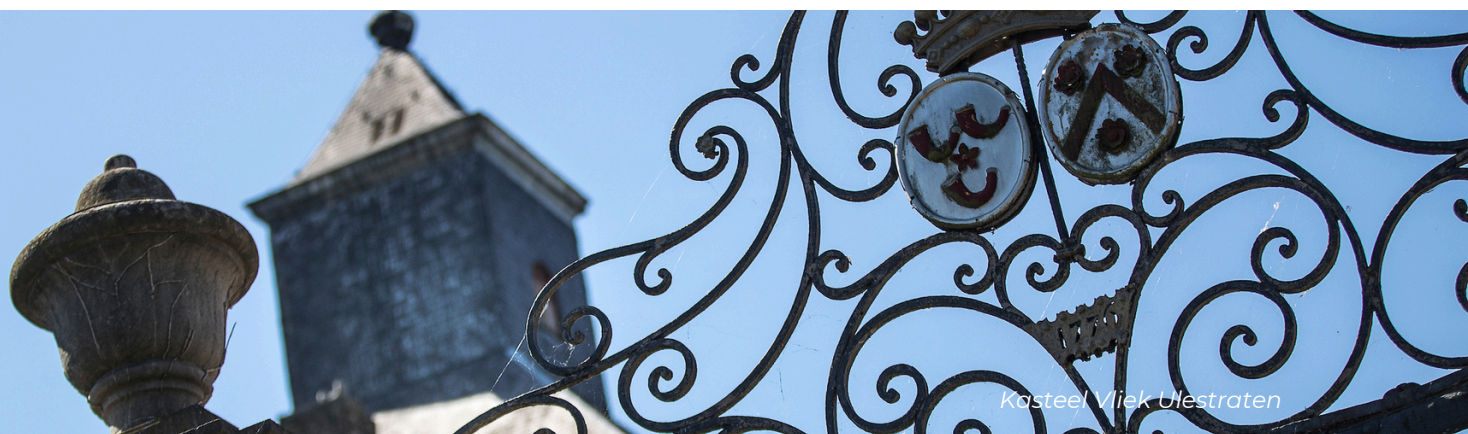
De primaire focus zou moeten liggen bij:
Patatgeneratie (1970 – 1985)
Baby boomers (1945 – 1965/70)

ACTIVITEITEN

Uit de diverse bijeenkomsten die in het kader van Toerisme werden georganiseerd, bleek dat er lokaal veel enthousiasme bestaat over de toeristische potenties van Meerssen. Inzetten op thema's als onthaasten en bezinning in combinatie met historie, cultuur en natuur passen als bijna vanzelfsprekend bij Meerssen.

Concrete acties die ondernomen kunnen worden

- Verfraaiing entrees bij de invalswegen van de gemeente Meerssen (verwelkoming/ toeristische borden)
- Verbeteren bewegwijzering naar toeristische elementen (o.a. bezienswaardigheden, verblijfsaccommodaties, horecagelegenheden)
- Verbeteren van digitale informatie door o.a. QR-code op erfgoedlocaties (3D filmpjes, 360 graden tours en audiotours).
- Creëren van meer samenhang tussen verblijfsaccommodaties, horeca en potenties Meerssen op het gebied van natuur, cultuur en historie.
- Verbeteren van verbindingen openbaar vervoer. Gebruik maken van goede ligging tussen autowegen en spoorlijnen.
- Verbeteren van wandel- en fietsroutes via knooppunten.
- Meer en betere publicaties (in de regio) om toeristisch aanbod bekend te maken; meer aandacht voor informatievoorziening en PR.
- Verdere ontwikkeling van lokale producten in combinatie met wijnroutes en proeverijen.
- Uitwerking themaroutes en aansluiting met regionale/internationale routes (bijv. op het gebied van archeologie of religieus erfgoed).
- Promoten Meerssen als uitvalsbasis voor bezoeken aan de regio Aken-Luik-Hasselt.
- Doorontwikkeling van een eigen activiteitenprogramma passend bij kunst en cultuur in Meerssen (o.a. Octaaf, Bartholomeusmarkt, herontwikkeling Charlemagne festijn en Basilica on fire)
- Verbinden van de diverse kernen.
- Stimuleren betrokkenheid inwoners met hoog organiserend vermogen en interesse in kunst, cultuur en erfgoed.
- Onderzoeken mogelijkheden om verhaal van Meerssen meer zichtbaar te maken in het landschap.

Opstelling gemeente versus ondernemers

De afgelopen jaren was en thans is er regulier overleg tussen gemeente en ondernemers. Blijvend aandachtspunt is regelgeving en procedures te vereenvoudigen, maar ook ambtelijke steun verlenen in de vorm van advies, heldere informatie, meedenken - alles gericht om zaken mogelijk te maken en dingen voor elkaar te krijgen. Denken en vooral handelen in de geest van 'Ja, tenzij...'

Diverse monumenten (zoals de Synagoge en het Leopoldskerkje) zijn actief om met allerlei activiteiten (van ontspanning tot tentoonstellingen en lezingen) publiek binnen de muren te krijgen.

Recente ontwikkelingen

Daarnaast zijn er recent enkele ontwikkelingen gaande waar volop mogelijkheden liggen om die vanuit toeristisch oogpunt te benaderen en in te vullen:

Streekproducten

- Er is een groeiende markt voor deze producten, zowel in de winkelverkoop als in de horeca. Onderzocht wordt om verkooppunten in beide sectoren binnen de gemeente Meerssen aan te trekken en te realiseren.

Stilte-/spirituele recreatie

- Met de Basiliek in Meerssen en de St.-Martinuskerk in Geulle als monumentale hoogtepunten, geflankeerd door andere bijzondere kerken, de diverse kapelletjes en veldkruisen, liggen er mogelijkheden om spirituele routes uit te zetten en daarbij passende voorzieningen te realiseren, uiteraard in overleg en samenwerking met de betreffende kerkbesturen.

Gebiedsontwikkeling

- Vliek/Ulestraten: Onderzoek loopt naar de mogelijkheden om dit gebied om te vormen tot een hoogwaardige toeristische verblijfslocatie.

Markt Meerssen

AFSTEMMING

Met andere beleidsvelden en (overheids)instanties

GEMEENTE

De gemeente Meerssen beschikt momenteel over bestaand beleid gericht op recreatie en toerisme in de vorm van eerdergenoemde Beleidsnotitie Kunst/Cultuur, Erfgoed en Toerisme in de gemeente Meerssen (door de Raad vastgesteld op 13 oktober 2011).

Daarnaast dient aansluiting/afstemming te worden gezocht bij:

- het bestemmingsplan Meerssen (tijdelijke omgevingsplan)
- structuurvisie Buitengebied
- economisch profiel gemeente Meerssen (vaststelling in derde kwartaal 2024)
- de Erfgoedverordening Gemeente Meerssen
- de Verordening Toeristenbelasting

PROVINCIE

De provincie speelt een belangrijke rol als het gaat om toerisme in relatie tot economie. Van belang zijn:

- de Visie VTE Bestemming Zuid-Limburg 2030 (in 2020 door alle Raden van Zuid-Limburg vastgesteld)
- de Omgevingsvisie Limburg die op 25 december 2021 in werking is getreden.
- de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. De Provincie Limburg moet dan beschikken over een Provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.
- provinciale regelgeving voor wat betreft ondersteuning en subsidies aan ondernemers met innoverende initiatieven
- provinciebrede toeristische projecten
- voor wat betreft de diverse thema's inzake vrijetijdseconomie is Meerssen vertegenwoordigd in de ambtelijke themagroep Vrijetijdseconomie.

LEADER ZUID-LIMBURG

LEADER is een Europees subsidieprogramma om de leefbaarheid en economie op het platteland te ontwikkelen en versterken. De Europese Unie, de Provincie Limburg en de zestien Zuid-Limburgse gemeenten stellen geld beschikbaar voor initiatiefnemers met goede plannen. De LEADER-periode 2023-2027 is begonnen. De eerste stap is het schrijven van een Lokale OntwikkelingsStrategie (LOS), waarin de kaders van de LEADER-aanpak staan. In het kader van LEADER zijn een groot aantal lokale projecten ontwikkeld, waaronder de historische moestuin de Kwallef van kasteel Vliek.

VISIT ZUID-LIMBURG (VVV ZUID-LIMBURG)

Visit Zuid-Limburg heeft statutair als missie het bevorderen van toerisme in en naar Zuid-Limburg. Daarbij heeft de organisatie de volgende missie voor haar rol binnen Zuid-Limburg geformuleerd: "Wij streven naar een florerend toerisme, dat Zuid-Limburg economisch, maatschappelijk en cultureel versterkt, dat duurzaam opereert in harmonie met zijn omgeving, dat ons verbindt, dat vreugde geeft aan de mensen die hier leven én aan mensen die ons bezoeken."

Jaarlijks verstrekt de gemeente een subsidie aan Visit Zuid-Limburg. De taakstelling van Visit Zuid-Limburg is vastgelegd in een 6-jaarlijks convenant:

1. Adviseren en meedenken in het opstellen van de strategie
2. Marketing en public affairs
3. Partnerships & samenwerking
4. Destinatie merk
5. Kennis & inzichten verzamelen en ontsluiten
6. Duurzaam ondernemen
7. Podium voor bezoekers
8. Toegankelijk en inclusief
9. Gastvrijheid ontwikkelen
10. Samenwerking landelijk en internationaal

De kracht van Visit Zuid-Limburg zit in de bewust gekozen regionale samenwerking vanuit het besef dat de gast Zuid-Limburg als één gebied ziet. Visit Zuid-Limburg zorgt voor de aanwezigheid van een servicepunt in de gemeente (Servicepunt Meerssen: Rovi Sport) en is als adviseur vertegenwoordigd bij de organisatie van grotere Meerssense evenementen.

Ondernemers die partner zijn van Visit Zuid-Limburg liften mee op promotie binnen en buiten de regio via campagnes, Visit Zuid-Limburg Experiences, internet, direct mail, social media en pers. Via de site van de Visit Zuid-Limburg kan worden doorgelinkt naar de eigen website van de aangesloten partners. Verder profiteren partners van:

- multichannel promotie bij ruim 6 miljoen gasten
- vergaande kennis van toerisme en marketing
- originele (media)aandacht in de héle klantreis
- toegang tot het brede (internationale) netwerk
- inspraak bij ontwikkeling van beleid en producten
- voordelen rondom het unieke Routepunt
- ondersteuning en advies bij regionale events

STARTERSCENTRUM LIMBURG

Het Starterscentrum Limburg biedt onafhankelijke ondersteuning aan (startende) ondernemers op terreinen waar de markt het (nog) niet zelf oppakt. Ondernemers kunnen er terecht voor advies en informatie.

OVERIGE PROJECTEN

NaarBuitengoed: een regionaal project (opvolger Buitengoed Geul en Maas) gedragen door ondernemers in gemeente Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul waarin gewerkt wordt aan een goede balans tussen natuur, cultureel erfgoed en economische ontwikkeling.

Rivierpark Maasvallei: gemeente Meerssen is onderdeel van dit grensoverschrijdende natuurgebied. Met een mix van oude stroomgeulen, dijken, afgesneden meanders, uiterwaarden en unieke fauna en flora is het een gebied dat door steeds meer toeristen op waarde wordt geschat. Het Rivierpark heeft recent de status van Landschapspark toegewezen gekregen door de Vlaamse overheid.

Daarnaast zijn er diverse projecten – zoals Via Belgica en de ArcheoRoute Limburg – om de bijzondere natuur en het culturele erfgoed verder op de kaart te zetten bij inwoner en toerist. Ook zijn er diverse langeafstandsroutes zoals de Camino naar Santiago de Compostella, de Liberationroute, de internationale Maasfietsroute en de NaarBuitengoed route.

*Woonhuis architect Joan van der Mey in Geulle
grondlegger van de Amsterdamse School*

RANDVOORWAARDEN

Integrale benadering/samenhang

Toerisme en recreatie dienen integraal benaderd te worden, omdat het brede beleidsvelden zijn. Voor sommige deelonderwerpen kan de gemeente slechts randvoorwaarden bepalen, voor andere onderwerpen zoals de recreatieve infrastructuur die de gemeente zelf beheert, is de gemeente juist aan zet. Om ervoor te zorgen dat voor de verschillende deelonderwerpen zoveel mogelijk hetzelfde doel wordt nagestreefd, is een integrale benadering van groot belang. Een nadrukkelijke afstemming binnen de gemeentelijke afdelingen is een voorwaarde voor zowel de toeristische ondernemer (voorlichting, vergunningen, toeristenbelasting) als de toeristische bezoeker van Meerssen (bewegwijzing, communicatie).

Draagvlak en duidelijkheid over rolverdeling

Een belangrijke randvoorwaarde voor toeristische impulsen is het hebben van draagvlak bij de sector en andere betrokkenen. Daarnaast is het van belang dat de rolverdeling tussen de gemeente en de sector helder is. De invloed die de gemeente kan uitoefenen op de ontwikkeling van de sector is namelijk niet alles omvattend. De gemeente kan 'slechts' vanuit een faciliterende en stimulerende (arrangeurs)rol bepaalde randvoorwaarden creëren. De kwaliteit en de ontwikkeling van het toeristische aanbod is grotendeels in handen van ondernemers en toeristische organisaties zelf.

Om binnen deze context te komen tot realistische verwachtingen en een goede rolverdeling ten aanzien van de uiteindelijke uitvoering, is draagvlak en duidelijkheid over de rolverdeling van groot belang.

Golfbaan Bunde

FINANCIËN

De gemeente Meerssen beschikt niet over de financiële middelen om fors te investeren in toerisme. Er liggen kansen en zijn er mogelijkheden om toerisme verder te ontwikkelen. Dat kan door creatief en slim met beperkte financiële middelen om te gaan, door het oppakken van diverse projecten die toerisme een impuls geven en door als lokale overheid toeristische ondernemers volop te ondersteunen bij hun initiatieven.

Daarnaast is het plan om initiatieven op te starten en te ondersteunen die zorgen voor een hogere toeristenbelasting, bijvoorbeeld de realisatie van een hotel binnen de gemeentegrenzen. Een deel van de opbrengsten van de toeristenbelasting zullen in de begroting worden gealloceerd aan toerisme. Daarmee ontstaat er een werkend budget voor het onderdeel toerisme, welke zichzelf in stand houdt en kan worden gebruikt voor verdere investeringen.

Er wordt structureel een bedrag voldaan aan de VVV Zuid-Limburg (Visit Zuid-Limburg) voor de promotie via de VVV-servicepunten, de website www.visitzuidlimburg.nl en www.toerismemeerssen.nl en het routenetwerk (onderhoud door VVV). Ook enkele andere projecten zoals Via Belgica en Rivierpark Maasvallei staan langdurig op de begroting.

Bij de uit deze notitie voortkomende ambities hoort een passend budget, waarmee de doelen gerealiseerd kunnen worden. Jaarlijkse herziening van de begroting op dit vlak is nodig om deze doelen te kunnen bereiken en nieuwe succesvolle initiatieven te ondersteunen in hun ontwikkeling.

UITVOERINGSPLAN & AFSLUITING

In de beleidsnota staan de contouren waarbinnen de komende jaren wordt gehandeld als het gaat om toerisme. Nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot aanpassing van de vermelde acties. Recente ontwikkelingen dienen op korte termijn nader uitgewerkt te worden. Zo is beleid geen statisch gegeven, maar een dynamisch gebeuren – passend bij een ondernemende instelling.

Om de doelstellingen te realiseren, zal het College ieder jaar een uitvoeringsplan opstellen, waarin ook aandacht wordt besteed aan de wijze van communicatie en het genereren van PR. Middels het vaststellen van de begroting bepaalt de Raad jaarlijks de kaders.

Toerisme is meer dan enkel de aanwezigheid van natuur, cultuur en erfgoed. Het gaat erom dat ook op een smakvolle en verantwoorde wijze tot leven te brengen en te vermarkten. Op die wijze kunnen natuur, cultuur, historie en sport bouwstenen zijn om toerisme en daarmee de economie, het voorzieningenniveau en de leefbaarheid te ontwikkelen. Het is tijd ons DNA om te zetten in aansprekende verhalen.

Geulle aan de Maas